

ÎN MEMORIA LUI JOHN DOBSON

Dumitru Ciprian VÎNTDEVARĂ*

Key Words: John Dobson, mount, Newton telescope, passion, astronomy, popularization.

Imaginea nr. 1 John Dobson și telescopul Newton pe montura care îi poartă numele

John Lowry Dobson s-a născut pe 14 septembrie 1915 și a fost un renumit astronom amator care a popularizat foarte mult astronomia și a inventat celebra montură care îi poartă numele (Dobson).

Această invenție a revoluționat astronomia și a permis astronomilor amatori să folosească telescoape cu apertură mare la observații vizuale cu publicul sau în tabere și star party-uri de astronomie.

John Dobson s-a născut în Beijing, China. Bunicul său a fondat Universitatea Peking din China, mama sa era muzician și tatăl său a studiat zoologia la Universitate. În anul 1927, părinții săi s-au mutat în San Francisco, California. Tatăl său a acceptat un post de profesor la școală Lowell High și a predat acolo până în anii 1950.

John Dobson a petrecut 23 de ani în mănăstire, după care s-a ocupat de promovarea și popularizarea astronomiei.

A construit primul telescop în anul 1956, unde a improvizat mai multe materiale vechi, cum ar fi un binoclu Zeiss, din lentilele acestuia a confecționat ocularul, iar oglinda a fost confecționată

---

* Muzeograf, coordonator al Planetariului și al Observatorului Astronomic din cadrul Muzeului "Vasile Pârvan" Bârlad.

dintr-o sticlă groasă (hublou cu diametrul de 12 inch). A privit relieful lunar cu acest telescop și rezultatul a fost unul fantastic.

În anul 1967 a fost fondatorul asociației astronomilor amatori din San Francisco ce aveau ca principal obiectiv popularizarea astronomiei în stradă. În aceeași perioadă, Dobson a construit montura care astăzi îi poartă numele (montura Dobson). De fapt el a folosit telescopul Newton pe o montură foarte simplă de utilizat (montura alt-azimutală), ce este folosită de majoritatea astronomilor amatori din observatoare private sau publice.¹

Acest gen de montură a devenit foarte populară, fiindcă se montează ușor, se pot folosi telescoape cu diametre mari și, de asemenea, acestea pot fi transportate în afara orașului, în tabere și star party-uri de astronomie.

Dobson s-a implicat foarte mult în popularizarea și promovarea astronomiei către publicul obișnuit, care altfel nu ar fi avut ocazia să afle mai multe despre cer și spațiul cosmic. De la el s-au inspirat mulți astronomi, deschizând drumul spre organizarea de tabere de astronomie, star party-uri etc. Nu întâmplător, Ziua Internațională a Astronomiei (Astronomy Day), ce o sărbătorim și noi în fiecare an, își are originea în California (S.U.A.), acolo unde John Dobson a trăit și a popularizat domeniul astronomiei.

John Dobson a decedat anul acesta, pe 15 ianuarie și a lăsat în urma sa pasiunea și dorința de a veni în sprijinul popularizării și promovării astronomiei.

Imaginea nr. 2²

Imaginea nr. 3³

În imaginea nr. 3 se pot observa telescoape tip Newton construite în anii 1980 de către astronomi amatori pe montură Dobson. Este foarte interesant modul în care a evoluat astronomia în S.U.A în aceea perioadă. În țara noastră a apărut recent și modelul acesta de telescoape, chiar și Observatorul Astronomic din Bârlad are în dotare două asemenea instrumente (imaginea nr. 2).

Aceste telescoape sunt neautomatizate, adică sunt folosite manual de către astronomi ce au cunoștințe serioase despre aspectul cerului. Aceste telescoape sunt foarte utile în taberele de astronomie, acolo unde sunt utilizate în zone fără poluare luminoasă. De fapt, și John Dobson, când a construit acest gen de montură alt-azimutală și a confecționat singur telescoape, a plecat de la ideea că adevărata frumusețe a cerului este departe de luminile orașului și că este nevoie de telescoape ușor de transportat și de montat, dar în același timp să fie și instrumente eficiente cu apertură mare.

¹ [http://en.wikipedia.org/wiki/John_Dobson_\(amateur_astronomer\)](http://en.wikipedia.org/wiki/John_Dobson_(amateur_astronomer))

² Observații astronomice în afara orașului Bârlad (Rezervația Bădeana 6 - 8 septembrie 2013)

³ Telescoape tip Newton în S.U.A (anii 1980), construite pe montura care îi poartă numele (Dobson)

Bibliografie

[http://en.wikipedia.org/wiki/John_Dobson_\(amateur_astronomer\)](http://en.wikipedia.org/wiki/John_Dobson_(amateur_astronomer))

IN MEMORY OF JOHN DOBSON

John Lowry Dobson (September 14, 1915 – January 15, 2014) was an amateur astronomer and is best known for the Dobsonian telescope, a portable, low-cost Newtonian reflector telescope. The design is considered revolutionary since it allowed amateur astronomers to build fairly large telescopes. He was less known for his efforts to promote awareness of astronomy (and his unorthodox views of cosmology) through public lectures including his performances of "sidewalk astronomy." John Dobson was also the co-founder of the amateur astronomical group, the San Francisco Sidewalk Astronomers.

John Dobson co-founded the San Francisco Sidewalk Astronomers in coordination with two other people, having cheaply constructed several telescopes that were easy to use, including a 24-inch (610 mm) telescope that was built for approximately US\$300. Rather than have regular meetings, the organization simply set up telescopes on the sidewalk during clear evenings, offering to show and explain the night sky to people passing by.

Unexpectedly, the Sidewalk Astronomers were invited to the Riverside Telescope Makers' meeting in 1969. The 24-inch (610 mm) Dobsonian telescope brought by the Sidewalk Astronomers was unconventional, because most telescopes at such meetings tended to be smaller, on equatorial mounts, and designed for astrophotography rather than optical viewing. Surprisingly and controversially at the time, Dobson's telescope tied in first prize for best optics. It was also awarded the runner up prize for mechanics, despite the mechanics of the telescope and its mount being relatively simple.

Sidewalk Astronomers has since become a prominent organization, recognized for its taking of astronomy to the public via "sidewalk astronomy". The current organization has members throughout the world, and continues to promote public service astronomy by putting telescopes on street corners in urban areas. Members of the organization also visit national parks giving slide show presentations, providing telescope viewing, and explaining the universe.